

Heikki Pälve

Lääkintöneuvos
Suomen Erikoislääkäriyhdistyksen –
SELYn kunniajäsen



Korona opettaa meitä

'Paha' tuli elämäni ollessani 9-vuotias, kun kuulin, että JFK on ammuttu ja 'uhka', kun Israelin ja arabien välit kiristyivät 1967. Uhka oli eksistentiaalinen, sillä uutisissa puhuttiin pian suurvaltojen ydinsodasta ja mietinkin, minne sitä voisi mennä karkuun – Lappiin-ko?

Viime maaliskuun alussa olimmekin perheen hiihtolomalla Lapissa ja uutisiin tuli korona Italiassa. Lappiin ei siis voi pae- ta pahaa maailmaa. Lapsenlapsemme (7v) kysyi, tuleeko tuo tappava tauti Suomeen? Lohdutimme, että eihän nyt sentään... Kaksi viikkoa myöhemmin julistettiin poik- keustila: rajat, koulut, työpaikat pantiin kiinni ja kuolemakin saapui.

Uutiset eivät ole soveliaista lasten kuulla tai nähdä. Korjasimme lipsahduksemme antamalla väärää tietoa ja perusteetonta turvallisuuden tunnetta. Lapsuus loppuu, kun maailman pahuus tulee kotiin ja huoma- a, että aikuisetkin ovat voimattomia.

Harvassa perheessä kokoonnutaan työpäivän jälkeen yhdessä syömään ja keskustelemaan päivän asioista luontevasti. Koronan myötä nuorten ahdistus on lisääntynyt. Onko kyseessä, että malja oli jo kovin täysi maailmantuskaa ja korona sai sen vuotamaan yli, kun tuo tiedossa

oleva maailman pahuus tulee ensi kerran oikeasti omaan elämänpäiiriin, joka taas on poikkeuksellisen suojattu varsin monella nuorella?

Lapsiksi saatetaan mieltää myös meidät aikuiset. Vielä tammikuun lopussa THL lohdutti kansalaisia, että 'tapausten leviäminen Suomeen on epätodennäköistä'. Jälkiviisaana on helppo kummeksua, miksi virusepidemia pysähtyisi rajamuodollisuuksiin? Helmikuun lopussa THL piti 'Italian rajoitustoimia ylimitoitettuina' ja katsoi, että Keski-Euroopan hiihtokeskukset 'eivät sijaitse näillä (epidemia-)alueilla'. Lausunnot olivat varomattomia.

Pelastuspalvelusta innostunut esimieheni prof. Vapaavuori muistutti toistuvasti, että eräänä päivänä Ruotsinlaiva uppoaa Itämerellä. Tuntui mahdottomalta, mutta se tapahtui. TYKSissä oltiin kuitenkin valmistauduttu siihenkin mahdollisuuteen. Aivan kuten Taiwan ymmärsi lintuinfluenssan jälkeen, että Kiinasta voi tulla uusi epidemia, johon pitääkin olla heti valmis. Niinpä tänään saarella ei tautia ole ja yökerhot ovat auki.

Kokemus opettaa – kuten Taiwanissa.

Tietokin opettaa – valmistautumaan. Tai sitten ei. Me tiesimme jo viime huhtikuussa, että Vantaan kenttä vuotaa. Ja edelleen, että toinen aalto on odotettavissa. Syksyn alussa testattiin Turussa Skopjen lento ja noin 20 % matkustajista oli koronaposiitivisia. Sekään vielä ei riittänyt

rajatarkastusten tekemiseksi pakollisiksi. Mutta brittivirusversion olisi pitänyt se tehdä joulukuun alussa tai edes Irlannin ja Portugalin tilanteiden nopean pahenemisen.

Oikeuskansleri Pöystin tulkinnan mukaan laissa ei ole sellaista poissulkevaa sanamuotoa, joka estäisi ison ihmisjoukon testaamisen. Mutta ei.

Nykyinen tilanteemme on oma syy- me. Oppia sekin. Tulevaisuuteen. Tässä tilanteessa parasta on toimia ohjeiden mukaan – eristäydy, muista turvaväli, pidä maskia julkisissa sisätiloissa ja ota rokotus, kun aika on. Kärsivällisyyttä.

”Eristäydy, muista turvaväli, pidä maskia julkisissa sisätiloissa ja ota rokotus, kun aika on.